

Institut de Formació Contínua-IL3
UNIVERSITAT DE BARCELONA

Màster en Prevención y Tratamiento de la Violencia Familiar

www.il3.ub.edu/es/master/master-prevencion-tratamiento-violencia-familiar.html

Les taules i xarxes locals de infància i adolescència a Catalunya

Resum de resultats d'un estudi pilot¹

José-Manuel ALONSO VAREA josem@alonsovarea.com

Director del Màster en Prevención y Tratamiento de la Violencia Familiar UB-IL3

Conxita VILA VILA civilavila@gmail.com

Diplomada en treball social

Eveline CHAGAS LEMOS echagas@ub.edu

Universitat de Barcelona, UFR de Trabajo Social

---

¹ Treball presentat al **XIV Congreso Internacional de Infancia Maltratada**. Federación de Asociaciones para la Prevención del Maltrato Infantil. Barcelona, noviembre 2018

INDEX

Resum

1. Introducció

2. Metodologia de l'estudi

2.1. Objectius

2.2. Procediment i mostra

3. Resultats

3.1. Les taules i xarxes

Anàlisi comparativa

Any de creació

Origen

Pressupost

3.2. Organització

Objectius

Estructura

Participants

Coordinació amb d'altres xarxes

Espais de participació dels infants i adolescents

3.3. Avaluació de les taules i xarxes

Avaluació

Punts Forts

Aspectes a millorar

4. Conclusions

5. Propostes

Annexes

1. Funcions taules territorials i locals

2. Referències

RESUM

Un cop constituïdes la Taula Nacional d'infància (2014) i posteriorment les 6 taules territorials (2015), no coneixem ni el nombre ni la situació de les taules locals, així com tampoc sabem el nombre i la situació de les xarxes d'infància i adolescència per la qual cosa, des del Màster en Prevenció i Tractament de la Violència Familiar (IL3-Universitat de Barcelona), vam veure la necessitat d'identificar les **taules i xarxes** locals de infància a Catalunya per tenir un **diagnòstic inicial**, dissenyar a partir d'aquest **un estudi més complert i influir en polítiques públiques d'infància, adolescència i famílies** a partir de les conclusions i les propostes de millora.

Així, aquest informe presenta el resum dels resultats d'un estudi pilot innovador donada l'absència d'anàlisi d'aquest tipus per a tota Catalunya. Ha estat realitzat sense pressupost com a una aportació voluntària a la millora de les polítiques públiques².

Hem estudiat una mostra formada per 34 xarxes i taules comarcals i municipals, que representen aproximadament la meitat de la població de Catalunya. Les variables que hem analitzat són: any creació, origen de la iniciativa, pressupost, objectius, estructura, participants, activitats, coordinació amb d'altres xarxes, espais de participació dels infants i adolescents, avaluació, punts forts i aspectes a millorar. Després de la descripció de variables hem fet dos nivells d'anàlisi: el primer diferenciant segons l'àmbit territorial i el segon diferenciant entre taules i xarxes.

Es constata la **necessitat de suport públic** a aquestes iniciatives per poder donar resposta adequada al mandat de la Llei de drets i oportunitats de la infància i adolescència (2010). Com a conseqüència d'aquesta anàlisi, hem elaborat diverses **propostes de millora** per les taules i xarxes.

Paraules Clau: Treball en xarxa, professionals, infància, adolescència, famílies

---

² Es pot consultar una presentació ppt d'aquest informe a:
www.slideshare.net/jmavslideshare/taules-y-xarxes-de-infancia-y-adolescencia-en-catalunya

1. INTRODUCCIÓ

El treball en xarxa, per promoure el benestar infantil, parteix del reconeixement de que sols no tenim prou saber i poder, que cal superar les resistències, fer sinergies i tenir una mirada que posi en el centre als infants, als adolescents, a les famílies i a les comunitats i vagi més enllà dels interessos individuals de cada institució i entitat. En resum, hem de practicar més el sumar i el multiplicar.

Els i les professionals del àmbit social, fa dècades, ens vam plantejar la necessitat d'endregar una tasca que veníem fent en la coordinació i cooperació entre tots els àmbits d'atenció a la infància i la adolescència. Aquesta necessitat esta inspirada en el treball comunitari i en la incorporació de les dimensions física, psíquica, social i espiritual a la definició de benestar³.

El llarg dels anys han estat moltes experiències de treball en xarxa i de treball comunitari que han pogut visibilitzar els resultats d'una millora en la planificació, atenció, rendibilització del temps i de més satisfacció tant per les persones ateses com pels professionals, en tant que en algunes actuacions i accions no ben planificades han suposat una duplicitat i /o unes contradiccions en les intervencions professionals.

Ens vam felicitar quan la LDOIA (Llei 14/2010 del 27 de maig, dels drets i les oportunitats de la infància i l'adolescència⁴) ens donà el marc legal per a la constitució de les Taules d'infància i adolescència. Les taules faciliten el donar compliment a la llei en la promoció, la participació, la prevenció, la protecció i provisió en aquells aspectes en que no es poden prestar des d'un sol àmbit.

En concret l'article 26.1.c de la LDOIA estableix que les taules d'infància, són òrgans que es constitueixen per coordinar, impulsar i promoure les polítiques d'infància. Entre les funcions principals de les taules, hi ha la coordinació de tots els agents implicats per potenciar el treball en xarxa, en especial en els àmbits de l'educació, la salut, la seguretat, el treball, la joventut i les dones que afecten els infants i els adolescents del territori.

Posteriorment, el decret 250/2013 del 12 de novembre de la taula nacional i les taules territorials i locals d'infància⁵, estableix qui en forma part i quins són els seus objectius. A l'annex 1, detallem les funcions que el Decret dona a les taules territorials i a les locals. Al decret 200/2013, de 23 de juliol dels Consells de Participació Territorial i Nacional dels infants i adolescents de Catalunya s'estableix el funcionament general d'aquests Consells.

---

³ Aquesta definició de benestar va ser consensuada en el congrés de metges i biòlegs en llengua catalana, realitzat a Perpinyà, a l'any 1976.

⁴ https://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?documentId=553898&action=fitxa

⁵ http://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?documentId=648402&action=fitxa

2. METODOLOGIA DE L'ESTUDI

2.1. OBJECTIUS

Un cop constituïdes la Taula Nacional d'infància i les 6 taules territorials, no coneixem ni el nombre ni la situació de les taules locals, així com tampoc sabem el nombre i la situació de les xarxes d'infància i adolescència per la qual cosa ens vam veure amb la necessitat de:

- Identificar les **taules locals i xarxes** de infància a Catalunya.
- Tenir un **diagnòstic inicial** a partir de variables bàsiques
- Dissenyar, a partir d'aquet estudi pilot, **un estudi mes complet**
- **Influir en polítiques públiques d'infància, adolescència i famílies** a partir de l'elaboració de propostes de millora

2.2. PROCEDIMENT I MOSTRA

Per poder tenir una mirada el més ampla possible vam demanar la col·laboració, per la recollida de dades, de totes les àrees bàsiques de serveis socials de Catalunya, demanant-les concretament **si al seu territori estava en marxa alguna xarxa i/o taula d'infància, adolescència i famílies i, de ser així, si volien que els hi enviéssim un breu formulari**. Així, l'estudi de camp es va realitzar en dos fases. La primera a través de l'enviament del e-mail i la segona a través de l'enviament del formulari

Fase 1:

Dels 103 e-mails enviats a àrees bàsiques de serveis socials (municipals i comarcals). Vam rebre 43 respostes (el 41,7%). Un breu resum del resultats d'aquesta fase van ser:

- 32 ens locals tenen taules o xarxes (en total 44)
- 11 ens locals diuen no tenir taules ni xarxes (2 diuen que en tindran al 2019)
- Responen proporcionalment mes municipis que comarques.
- Hi ha mes taules i xarxes, proporcionalment, a municipis que a comarques

Fase 2:

Als 32 ens locals que van acceptar participar d'aquesta fase, vam enviar un formulari a través del software de google. La resposta a la tramesa del formulari va ser:

- 25 responen (el 72%), que suposen 36 xarxes (perquè L'Hospitalet i Barcelona tenen mes d'una). Dues estan en procés de creació.
- 7 no responen

3. RESULTATS

Els resultats obtinguts son representatius de la realitat actual en diferents mides de municipis i de comarques de Catalunya degut a que els ens locals que han respost representen més de la meitat de la població de Catalunya i per tant de la població infantil, i a més hi son la majoria de taules i xarxes locals de infància de Catalunya. A la taula següent es detallen les àrees bàsiques de serveis socials que han respost al formulari.

Àrees bàsiques de serveis socials	Taules i xarxes han respost al formulari (34)	Taules i xarxes en procés de creació (2)
Barcelona	Barcelona (11 xarxes) (suposa el 32,4% de la mostra)	
Municipis de més de 100.000 habitants	Badalona L'Hospitalet (2 xarxes) Mataró Reus	
Municipis entre 50.000 i 100.000 hab.	El Prat de Llobregat Cornellà de Llobregat	Sant Cugat del Vallès
Municipis entre 20.000 i 50.000 habitants	Manlleu Amposta Olesa de Montserrat Pineda de Mar Martorell Sant Adrià de Besós Montcada i Reixac	Vic
Comarcals i Municipis de menys de 20.000 habitants	Pla de l'Estany Garrotxa Baix Empordà Solsonès Alt Penedès Osona Badia del Vallès (Vallès occidental) Centelles(Osona) Torelló (Osona)	

3.1. LES TAULES I XARXES

Les respostes obtingudes ens parlen d'aquestes estructures de treball (així englobem a taules i xarxes) que estan adreçades:

- a tota la infància i adolescència el 55,9% (19)
- a infància en situacions de risc el 44,1% (15)

Pel tal de classificar les respostes rebudes, independentment que s'autoanomenin taules o xarxes, hem aplicat uns criteris, que en la seva majoria surten dels decrets esmentats.

	Taules	Xarxes
Àmbit	Comarcal o municipal	Municipal, districte o barri
Població focus	Tota la infància i la adolescència amb visió ampla del benestar (Participació, Prevenció, Promoció, Protecció)	Especialment la infància i adolescència en situacions de risc
Participació	Serveis, entitats, infància i famílies	Serveis i algunes entitats.
Funció principal	Diagnòstic, planificació i avaluació de polítiques de infància	Coordinació professional entre diferents àmbits
Nivell de formalització	Implicació institucional (Òrgan col·legial (LDOIA Art. 26)	No cal formalització, pot ser només iniciativa de professionals

Posteriorment, analitzant les 34 respostes, hem assignat la categoria Taula o Xarxa segons si tenien la majoria dels criteris establerts prèviament. Els resultats obtinguts van ser:

- **Igual nombre de Taules (17) que de xarxes (17).**
- Les taules, majoritàriament es diuen així, malgrat que trobem algunes xarxes. La majoria de **taules estan adreçades a tota la infància** (15 de 17).
- Les xarxes majoritàriament es diuen així, malgrat que trobem algunes taules. La majoria de **xarxes estan adreçades a infància en situacions de risc** (13 de 17).

	Total	Comarcals	Municipals	Districte	Barri
Taules	17	3	11	2	1
Xarxes	17	3	6	2	6
Total	34	6	17	4	7

A la taula següent presentem les taules (17) i xarxes (17) classificades d'acord als nostres criteris anteriors, diferenciant, a més, si s'adrecen a tota la infància o només a la que està en situacions de risc social. Independentment que s'autoanomenin taules o xarxes les hem classificades com a tals després d'aplicar-les els criteris anteriors:

Taules Adreçades a tota la infància i adolescència	Xarxes Adreçades a tota la infància i adolescència
<p>INTERXARXES Horta-Guinardó www.interxarxes.com</p> <p>TIAF La Marina www.tiaflm.org/</p> <p>Xarxa d'Infància i Adolescència de Les Corts</p> <p>TIAB (Taula d'Infància i Adolescència de Badalona) http://tiab-badalona.cat</p> <p>Taula Sectorial d'Infància i Adolescència del Consell Municipal de Serveis Socials L'Hospitalet www.l-h.cat/participaciocivisme/262187_1.aspx?id=1</p> <p>Taula tècnica d'infància de Cornellà de Llobregat (TTIC) www.cornella.cat/ca/Consellserveissocials.asp</p> <p>Taula d'infància de la Garrotxa www.taulainfanciagarrotxa.cat</p> <p>Taula d'infància de Mataró</p> <p>Taula local d'infància de Reus</p> <p>Xarxa d' Infància i Adolescència de Martorell</p> <p>Xarxa Socioeducativa-Pla educatiu d'entorn Olesa de Montserrat</p> <p>XIAFT xarxa d'infància, adolescència i família Torelló</p> <p>XIAC Centelles</p> <p>TIAF Taula d'Infància, Adolescència i famílies d'Osona</p> <p>Taula d'Infància i Adolescència del Pla de l'Estany</p>	<p>Xarxa d'Infància i Adolescència de Sarrià-Sant Gervasi www.xiass.cat</p> <p>XIG: Xarxa d'Infància del Gòtic</p> <p>Xarxa d'Infància de Sants</p> <p>XIAJ Bon Pastor, XIAJ Baró de Viver, XIAJ Trinitat Vella (Xarxa Infància, Adolescència i Joventut)</p>
Adreçades a infància en situacions de risc	Adreçades a infància en situacions de risc
<p>Taula d'Infància Montcada i Reixac https://www.montcada.cat/ajuntament/organs-de-participacio/taula-dinfancia.html</p> <p>XIAM Manlleu https://manlleuxarxa.wordpress.com/</p>	<p>XAFIR (Raval. Barcelona) xafir.org</p> <p>Xarxa Bon Tracte (Gràcia. Barcelona)</p> <p>XICA: Xarxa d'Infància del Casc Antic</p> <p>XAPÓ: xarxa d'oportunitats 0-18 Zona Nord (Nou Barris. Barcelona)</p> <p>Xarxa Local dels serveis d'infància i adolescència per a la detecció i prevenció de situacions de risc i/o maltractaments El Prat de Llobregat</p> <p>Xarxa Local d'Infància L'Hospitalet</p> <p>"El Tresmall" Xarxa d'infància, adolescència i família en risc. Pineda de Mar</p> <p>Amposta</p> <p>Taula d'atenció als infants en situació de risc social Solsonès</p> <p>Taula d'Infància i Adolescència de l'Alt Penedès</p> <p>TIRSAB Sant Adrià de Besòs</p> <p>Taula d'Infància i Adolescència de Badia del Vallès</p> <p>CTIC BAIX EMPORDÀ</p>

Comparativa entre taules i xarxes

Comparant **taules i xarxes** podem observar aquestes tendències:

- Les taules locals majoritàriament es creen a partir de la LDOIA, disposen de secretaria tècnica, avaluació i web/bloc, major participació de les famílies i els infants
- Ambdues es coordinen per igual amb d'altres xarxes del territori, en la participació d'entitats, no hi ha diferència en quant a disposar de pressupost (si traiem el cas de la ciutat de Barcelona)

Comparant les estructures de treball en funció de la **mida territorial** podem veure diferències i desigualtats:

- Les de la ciutat de Barcelona són més recents i tenen més pressupost
- De les comarcals cap te pressupost i avaluació

	Taules (17)	Xarxes (17)
Any creació (LDOIA 2010)	Entre 2011 i 2015 (influència LDOIA)	No influència LDOIA
Secretaria tècnica	10	2
Avaluació	12	7
Web/bloc	6	2
Coordinació altres xarxes territori	13	12
Pressupost	4 (3 Bcn)	8 (6 Bcn)
Participació famílies	7	-
Participació infants i adolescents	5	1
Participació Entitats	10	13
Hauria de participar algú mes	11	8
Comarcals	3	3
Municipals	11	6
Districte	2	2
Barri	1	6

Any de creació

La majoria de estructures de treball s'han creat a partir de l'any 2010, entre 2011 i 2015, la qual cosa coincideix amb l'aprovació de la LDOIA (2010).

	Total	Taules	Xarxes
Abans 2001	2	1	1
Entre 2001 i 2010	6	1	5
Entre 2011 i 2015	14	9	5
A partir de 2016	12	6	6
Total	34	17	17

Les estructures de treball dels consells comarcals i dels municipis més petits van començar abans. Als municipis més grans, es a partir de 2016 que en creen més taules i xarxes.

	Total	ABSS comarcals	Entre 20.000 i 50.000	Mes de 50.000	Districtes/barris Barcelona
Abans 2001	2	1	-		1
Entre 2001 i 2010	8	2	-	3	3
Entre 2011 i 2015	12	4	6	1	1
A partir de 2016	12	2	1	3	6
Total	34	9	7	7	11

Iniciativa de creació de les taules i xarxes

Cal remarcar la iniciativa majoritària dels serveis socials. En canvi en 7 ocasions van haver altres agents: en quatre va ser iniciativa conjunta de serveis socials amb altres sectors (ensenyament, salut) i en tres a on es diu "professionals" va ser amb suport del Pla de Barris. Aquesta era una pregunta oberta al qüestionari, per la qual cosa, hi ha un cert solapament en les respostes, per exemple, quan es respon "professionals" pensem que, en la majoria de casos, són de serveis socials dels ajuntaments però poden referir-se també a professionals de diferents àmbits. A l'estudi futur farem aquesta pregunta de forma tancada.

- ajuntament (un cas amb Diputació Barcelona) (10)
- serveis socials/ benestar social (9)
- professionals (en tres casos amb suport del pla de barris) (8)
- serveis socials i altres (ensenyament, salut) (4)
- programa infància i adolescència (2)
- educació municipal (1)

Pressupost propi

La majoria (61,8%) no té pressupost propi, amb les implicacions que això pot suposar. Sobre tot tenen pressupost les estructures de la ciutat de Barcelona (de les 12 que tenen pressupost, 9 són de la ciutat de Barcelona).

La tendència es que tinguin pressupost les xarxes (de les 8 que en tenen, 6 són de la ciutat de Barcelona) que les taules (de les 4, 3 són de la ciutat de Barcelona). A l'àmbit comarcal cap en té pressupost. A partir del major nombre habitants, trobem municipis que tenen pressupost, i a la ciutat de Barcelona la majoria tenen pressupost.

	Total	ABSS comarcals	Entre 20.000 i 50.000	Mes de 50.000	Districtes/barris Barcelona
Si	12	-	1	2	9
No	21	9	5	5	2
No ho sé	1	-	1	-	-
Total	34	9	7	7	11

3.2. ORGANITZACIÓ

Objectius

Es molt positiva la importància que es dona als objectius com ara: coordinar, consensuar així com al relatiu a la protecció dels infants i adolescents. Potser caldria donar més rellevància a objectius que estan en segon termini com ara: prevenció, promoció, diagnòstic de la realitat, planificació i avaluació.

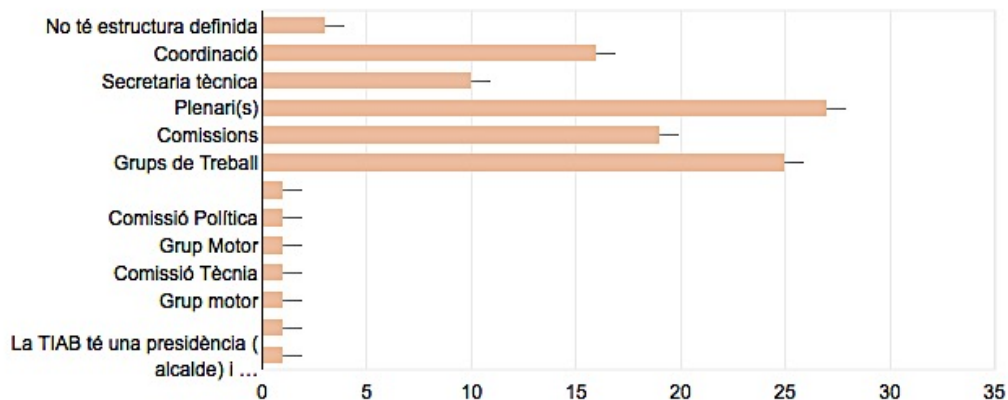
A l'anàlisi conjunt de totes les estructures (taules i xarxes juntes), principalment, trobem objectius operatius (coordinació, consensuar, necessitats professionals, donar atenció) i després els finalistes (donar compliment a accions de promoció, prevenció i participació dels infants i protecció), essent els estratègics (diagnòstic, planificació i avaluació) els menys freqüents.

Per ordre de freqüència els objectius més assenyalats han estat aquest:

ESTRATEGICS	FINALISTES	OPERATIUS
		<ul style="list-style-type: none"> • Coordinació territorial (coneixement de recursos, comunicació, intercanvi, millora del treball en xarxa, etc.) (23)
		<ul style="list-style-type: none"> • Consensuar (criteris, eines, formes conjuntes de treballar, propostes, circuits, etc.) (17) • Protecció (protocols de detecció, estudi de casos d'especial complexitat, etc.) (16)
<ul style="list-style-type: none"> • Diagnòstic de la situació de la infància (necessitats, problemàtiques, etc.) (11) 	<ul style="list-style-type: none"> • Prevenió de situacions de desprotecció 12 • Promoció del benestar infantil (sensibilitzar sobre drets, etc.) (11) 	<ul style="list-style-type: none"> • Respondre a les necessitats dels professionals (formació, intercanvi, espais, etc.) (10)
<ul style="list-style-type: none"> • Planificació plans i línies estratègiques, actuacions,, innovació etc.) (7) • Avaluació del funcionament de la Xarxa (3) 	<ul style="list-style-type: none"> • Participació (infants, adolescents, famílies) (4) 	<ul style="list-style-type: none"> • Atenció en general (millora de recursos, qualitat, etc.) (5)

Estructura

Les estructures mes freqüents de les taules/xarxes son: Coordinació, Secretaria Tècnica/ grup motor, Plenaris, Comissions i grups de treball. Hi ha escasses referències al nivell de responsabilitat polític/institucional que, en el cas de les Taules, és imprescindible.

Participants

A les taules i xarxes participen:

- serveis professionals al 100 % de taules i xarxes
- entitats al 64,7 % (quasi per igual a taules i xarxes)
- famílies al 20,5 % (mes a les taules que a les xarxes)
- infants i adolescents al 17,6 % (mes a les taules que a les xarxes)

	Taules	Xarxes
Participació famílies	7	-
Participació infants i adolescents	5	1
Participació Entitats	10	13
Hauria de participar algú mes	11	8

Es posa en evidència (56% respon afirmativament) la necessitat de una més gran participació dels infants, adolescents i famílies, i entitats. Per ordre de nombre de vegades que han estat assenyalats, els que haurien de participar més són:

- Infants i adolescents i famílies
- Entitats del municipi vinculades a infants i adolescents (lúdiques, lleure, esport, etc.)
- Àmbit judicial: col·legi d'advocats, fiscalia, jutjats
- Altres: escoles, casals infantils del barri, cultura, veïnals, CDIAP

Coordinació amb d'altres xarxes

La quarta part de les taules i xarxes (73,5%) assenyalen tenir coordinació amb altres xarxes del territori. Les més citades han estat:

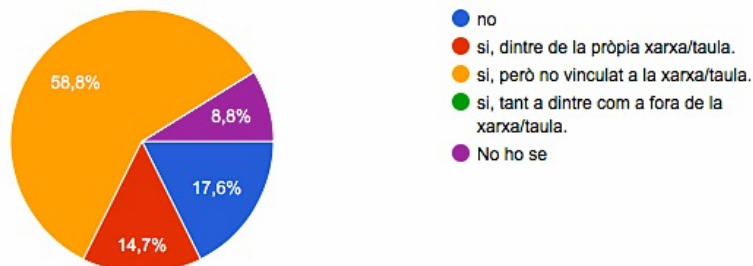
- Xarxa Joves
- Xarxa Salut Mental
- Taula de pla educatiu d'entorn
- Taula de inclusió i cohesió social
- taules sectorials Discapacitat, Convivència, Mutilació Genital i Femenina
- Xarxes municipals d'Infància/ xarxes de petita infància
- Xarxa d'Igualtat, Taula seguiment protocol violència de gènere
- Maltractament Gent Gran
- Xarxa D'acció Comunitària
- Estructura d'integració social i sanitària

Espais participació infants i adolescents

A la majoria de territoris hi ha alguna estructura de participació dels infants i adolescents, però generalment no estan vinculats a taules i xarxes com un actor més.

Al territori de la xarxa, hi ha algun espai formal de participació pels infants i adolescents?

34 respuestas

Les principals denominacions d'aquests espais de participació són:

- Consell d'Infants i Adolescents/Consistori infantil - diferenciats per primària i secundària (12)
- Consell Municipal de Joves/ Taula jove (2)
- Consell Escolar Municipal
- Assembles de centre, sectorials i territorials
- Consell Assessor d'infants del Programa Municipal d'Infància i Adolescència
- Grups de famílies no constituïts com a associacions que han sorgit a partir d'alguna activitat de la taula

3.3. AVALUACIÓ DE LES TAULES I XARXES

Una mica més de la meitat (12 taules i 7 xarxes) assenyalen que hi ha algun tipus d'avaluació. Caldria en futurs estudis aprofundir en quins resultats s'obtenen en aquestes avaluacions. Com es pot veure a la taula a mida que augmenta la grandària hi ha més avaluació.

	Total	ABSS comarcals	Entre 20.000 i 50.000	Mes de 50.000	Districtes/barris Barcelona
Si	19	3	4	6	6
No	15	6	3	1	5
Total	34	9	7	7	11

Característiques dels processos de l'avaluació i detecció de necessitats

- Periodicitat:
  - Trimestral de la taula i anual del Consell Municipal
  - Anual del Pla d'accions i avaluació final del Pla d'Infància i Adolescència 4
  - Es presenta als plenaris i jornades (anuals o bianuals) per explicar la tasca feta pels grups de treball amb establiment d'objectius i temes a treballar

- Mètodes i metodologies:
  - De procés i de resultats, en base al pla d'acció definit per a cada període
  - Quantitativa i qualitativa i d'impacte
  - Dels costos i beneficis del model. Impacte en l'optimització de recursos, en el capital social i la innovació i en la millora de la qualitat assistencial
  - Calendari de desenvolupament d'accions o actuacions que determina els processos avaluatius d'aquestes.
  - Enquestes realitzades, pels equips dels serveis, un altre pels referents de la Xarxa i un altre els professionals que han treballat des del grup del cas.
  - Recollida documental del nombre d'activitats, valoració dins dels grups de treball, valoració del procés des del Grup motor.
  - Des de la secretaria tècnica és l'instrument per a l'avaluació del Pla, que inclou també l'avaluació de la pròpia Taula
  - Parcial, perquè és la que fa cada GT al funcionament general i/o a determinats projectes, segons el previst als plans d'acció anuals
  - Metodologia de la "teoria del canvi" (disseny, mecanismes, efectes i impacte del procés d'execució de la Xarxa)

- Necessitats:
  - Assessorament extern per ajudar als professionals dels serveis a veure i pensar
  - Cal facilitar eines per registres, avaluació i supervisar la implementació dels protocols

Punts forts de les taules i xarxes

Totes les categories tenen un pes semblant, a continuació reproduïm de forma textual algunes de les respostes més representatives que hem rebut. Per ordre de freqüència en que s'ha assenyalat tenim els següents aspectes:

- **Implicació, interès i participació activa**
  - De la diversitat dels agents (serveis, professionals i entitats) de molts àmbits relacionats amb la infància i adolescència:
  - Consells de participació, estructures de treball territorial en xarxa
  - Sentiment de pertinença, creixement i consolidació
  - Ha augmentat del nombre de participants
  - Major coneixement i proximitat dels participants

- **Reflexionar i crear de forma conjunta**
  - Espais comuns de formació i intercanvi, consens de línies d'actuació
  - Optimització de recursos, la metodologia de treball en xarxa s'acaba aplicant en casos més enllà dels propis de la xarxa
  - Amplitud de punts de vista dels àmbits d'actuació que abasta
  - Creativitat per a generar recursos (projectes, serveis, recursos econòmics) per a noves necessitats fruit de la detecció i demanda col·lectiva
  - Recolzament polític, s'han millorat les sinèrgies entre agents

- **Promoció de la cultura del treball en xarxa i de la cultura d'infància i adolescència**
  - Llenguatge i mirada compartida, més col·laboració i cooperació.
  - Bona relació entre diferents àmbits amb perspectiva comunitària transversal
  - Comprendre els límits dels diferents serveis
  - Anar més enllà del treball de casos o individualitzat, donar molta rellevància a altres tipus d'estratègies d'acció (preventiva, comunitària...).
  - Extensió del model de treball en xarxa en el abordatge del casos d'infància.
  - Participació infantil, els drets dels Infants ... doni suport i resposta a les necessitats i interessos de la Infància i l'Adolescència

- **Coordinació regular pel treball comú amb les famílies**
  - Projecte comú amb els diferents serveis i entitats per a la infància de la ciutat,
  - Integració del treball, confiança i comunicació
  - La cohesió que ajuda a donar més eficàcia i coherència a l'atenció a les famílies i infants

- **funcionament i estructura organitzativa**
  - Enfortiment de la xarxa tècnica
  - Lideratges compartits
  - Grups de treball com a espai on es treballa per un objectiu comú.
  - Grup motor que motiva a grups de treball i comissions, jornades anuals
  - Els serveis estan implicats en el funcionament, la senten seva, la valoren
  - Decisions consensuades
  - s'adapta a les necessitats i situacions

Aspectes a millorar per les taules i xarxes

A continuació reproduïm de forma textual algunes de les respostes més representatives que hem rebut. Per ordre de freqüència en que s'ha assenyalat tenim els següents aspectes:

- **Avaluació**
  - Anàlisi i sistematització de les dades. Revisió de protocols
  - Revisió i formalització dels processos de treball
  - Definició d'indicadors de resultats, de procés i d'impacte
  - Suport extern
- **Comunicació**
  - Incrementar la visibilització pública. Webs o blocs
  - **La informació** arriba a les persones de referència de cada servei que participen a la xarxa però després costa que arribi als equips de treball (claustrats, serveis...).
  - **La transferència de coneixement**, vinculació i participació des dels professionals que formen part de l'Equip Tècnic als seus respectius equips. Les persones de referència tenen clar què és la xarxa i tenen sentiment de pertinença cap a ella, però és difícil que la informació faci escala.
  - Consolidar el treball conjunt amb altres taules i xarxes locals
- **Lideratges**
  - Reforç del lideratge polític i directiu
  - Lideratge no només des de serveis socials, ja que les impulsores inicials pertanyien a aquests, dificultava el treball preventiu i es relacionava la xarxa només amb situacions de risc social
  - Els lideratges encara depenen massa de persones concretes i això és un risc pel manteniment de les xarxes.

- Mantenir la mateixa motivació i participació per a la seva implementació i seguiment
- **Eficàcia del treball de grups i comissions**
  - Grups de treball amb un objectiu i tasca clara a desenvolupar. Sistematització de les convocatòries, desenvolupar comissions de treball en funció de les necessitats detectades al territori. Gestió del temps: no forçar processos i, alhora, imprimir un cert ritme al treball col·lectiu. Desaprendre certes dinàmiques de treball per seguir avançant en l'impuls del treball cooperatiu
  - Dimensionar la tasca a realitzar amb un criteri de viabilitat. Compatibilitzar la seva dedicació a aquesta amb el dia a dia de les seves pròpies entitats i serveis
  - El treball de grup del cas: retorn i/o devolució de la situació del cas, registre de les dades, el registre dels protocols en la atenció dels casos
- **Participació**
  - D'infants, joves i famílies
  - Incrementar la representació professional i de sectors i col·lectius: tercer sector, escoles públiques i instituts. Àmbit judicial

4. CONCLUSIONS

Els resultats obtinguts en aquest estudi pilot són representatius de la realitat dels municipis i comarques de Catalunya degut a que els ens locals (municipis i comarques) que han respost representen més de la meitat de la població de Catalunya i a més hi són la majoria de taules i xarxes locals de infància.

És una paradoxa construir espais de treball en xarxa quan tots els serveis i entitats tenen aquest mandat, en aquest sentit, per ajudar a superar-la, les Taules i les Xarxes han d'anar més enllà de la coordinació.

Si no es promou un canvi cultural profund hi ha el risc de generar noves estructures i posar l'èmfasi en els aspectes purament organitzatius i no en el projecte compartit i en el que amb aquest conjuntament es pot millorar o canviar. Les Taules han de ser plataformes que permetin treballar «més» per la infància i l'adolescència, però també i sobretot «millor» i de forma diferent, innovant, experimentant a l'entorn de noves estratègies d'intervenció, com ara, la intel·ligència col·lectiva i la gestió del coneixement, la innovació oberta... Les Taules han de ser un "lobby", un referent al territori per a tot allò que té a veure amb infància, adolescència i famílies

Sobre taules i xarxes

- Existeix una confusió terminològica i de criteris per definir el que és una taula i una xarxa.
- Hi ha escassa o nul·la comunicació entre les taules territorials i les taules locals.
- Les taules locals comparades amb les xarxes, majoritàriament, es creen a partir de la LDOIA, disposen de secretaria tècnica, avaluació i web/bloc, així com d'una major participació de les famílies i els infants.
- Tant taules i xarxes es coordinen per igual amb d'altres xarxes del territori, en la participació d'entitats, no hi ha diferència en quant a disposar de pressupost (si traiem el cas de la ciutat de Barcelona)
- Comparant les taules i xarxes en funció de la mida territorial podem veure que les de la ciutat de Barcelona són més recents i alhora tenen més pressupost. Les comarcals no tenen pressupost ni avaluació.
- La majoria de taules i xarxes estan adreçades a tota la infància i adolescència (56%) i la resta a la infància i adolescència en situacions de risc (44%). Les taules estan adreçades,

majoritàriament, a tota la infància. La majoria de les xarxes estan adreçades a infància en situacions de risc.

Organització

- A l'anàlisi conjunt de totes les estructures (taules i xarxes juntes) trobem, principalment, objectius **operatius** i després els **finalistes**, essent els **estratègics** els menys freqüents i als quals, potser, caldria donar més rellevància.
- Les estructures més freqüents de les taules/xarxes són: Coordinació, Secretaria Tècnica/ Grup motor, Plenaris, Comissions i Grups de treball. Hi ha escasses referències al nivell de **responsabilitat polític/institucional** que, en el cas de les Taules, és imprescindible.
- A totes les taules i xarxes participen serveis professionals, les entitats al 64,7 % (quasi per igual a taules i xarxes), les famílies al 20,5 % (més a les taules que a les xarxes) i els infants i adolescents al 17,6 % (més a les taules que a les xarxes). La meitat de les taules i xarxes opinen que haurien de participar en elles més agents, posant-se en evidència, especialment, la **necessitat de una més gran participació dels infants, adolescents i famílies, i entitats**. La quarta part de les taules i xarxes assenyalen tenir coordinació amb altres xarxes del territori.
- A la majoria de territoris hi ha alguna estructura de **participació dels infants i adolescents**, però generalment no estan vinculades a taules i xarxes com un actor més!

Avaluació de les taules i xarxes

- Donat que més de la meitat de les taules i xarxes assenyalen que fan algun tipus d'avaluació, caldria aprofundir en futurs estudis en quins resultats s'obtenen en aquestes avaluacions. Tenim la hipòtesi de que **l'avaluació és bàsicament de "outputs" (activitats)** i molt poc de "outcomes" (resultats).
- Els principals **punts forts** de taules i xarxes són: reflexionar i crear de forma conjunta; promoció de la cultura del treball en xarxa i de la cultura d'infància i adolescència; la Implicació, interès i participació activa; la coordinació regular pel treball comú amb les famílies i el funcionament i l'estructura organitzativa.
- Els principals aspectes a millorar, per aquest ordre són: avaluació, comunicació, lideratges, eficàcia del treball de grups i comissions i la participació.

5. PROPOSTES

per donar compliment al Decret 250/2013 i a la LDOIA

TRANSPARÈNCIA

1. **Millorar la transparència sobre el funcionament de les diferents taules**, per exemple, ens cal conèixer:
  - Quin servei o unitat es responsable de donar suport a les diferents taules (Nacional, territorials i locals)?
  - Quines son les persones responsables de liderar les diferents taules?
  - La Taula Nacional és coneixedora de totes les taules locals i xarxes del territori?
  - Hi ha un programa de desplegament de les taules locals?
  - Hi ha coordinació als diferents nivells de les taules (Nacional, territorials i locals)?
  - Hi ha avaluació del treball de la Taula Nacional i de les taules territorials?
  - Hi ha sistemes d'avaluació del treball en xarxa existent a Catalunya?
  - Hi ha coordinació i comunicació entre les taules i les xarxes?
  - Hi ha pressupost per la dinamització de les taules i xarxes?
  - Cadascuna de les 6 **taules territorials d'infància** (copiem les funcions):
    - ha elaborat un programa de coordinació de les diverses administracions i institucions en la promoció social de la infància i l'adolescència, i de la detecció i la intervenció davant situacions de risc o desemparament?
    - ha coordinat els diferents equips, serveis i agents implicats del territori per potenciar el treball en xarxa, en especial en els àmbits de l'educació, la salut, la seguretat, el treball, la joventut i les dones, que afecten la infància i l'adolescència del territori, i millorar els programes de participació, prevenció, promoció, detecció i protecció de la infància i l'adolescència?
    - Ha desplegat d'acord amb les directrius de la Taula Nacional de la Infància de Catalunya, els eixos del Pla d'atenció integral a la infància i l'adolescència i la coordinació de la planificació local o comarcal dels recursos preventius, en col·laboració amb els ens locals?
    - ha elevat a la Taula Nacional de la Infància de Catalunya les diferències en l'aplicació de circuits, protocols i criteris tècnics que no s'han pogut resoldre en l'àmbit territorial respectiu?

LIDERATGE

2. **Lideratge clar de les polítiques de infància, adolescència i famílies** (promoció, prevenció, participació, protecció, provisió de serveis) evitant duplicacions i buits.
  - Cal reforçar el **lideratge polític** per a que aquests projectes i estructures que tenen vocació de llarg recorregut, tinguin la continuïtat que necessiten. No podem estar endegant permanentment processos que no perduren, amb la sensació de que sempre estem començant de nou i amb la pèrdua de credibilitat per a la resta d'actors de qui impulsa i lidera.
  - Cal introduir la **perspectiva de la infància i l'adolescència** en el debat i en les agendes polítiques.

- Que els diferents sistemes implicats (salut, educació, etc.), que depenen de diferents administracions i amb organitzacions territorials diferents **donin la mateixa importància** a la protecció, les urgències, les derivacions, etc.
3. **Recuperar d'una forma pràctica l'arquitectura que inicialment es va plantejar de Taules a diferents nivells** (Nacional – Territorial – Local). El diàleg i intercanvi constant entre aquests diferents nivells era clau per donar una altra dimensió al treball des de l'àmbit local i per connectar el nivell més ampli o estratègic amb la realitat.
- **Acompliment per part de la Taula Nacional** d'infància i adolescència de les funcions que li atribueix el Decret 250/2013. La darrera memòria es del 2016⁶
  - **Acompliment per part de les Taules territorials** d'infància i adolescència de les funcions que li atribueix el Decret 250/2013. Moltes s'han reunit només un cop, quan es van crear al 2015.
  - **Donar compliment a les normatives vigents** en temes d'infància en tots els àmbits.
4. **Treball conjunt amb la Taula Nacional i de les Taules territorials per**
- Establir **canals de comunicació**, per exemple: per recollir propostes de les taules locals i per donar informació les taules locals dels acords de les taules territorials i de les Taula Nacional.
  - **Rebre suport** (humà, pressupostari, etc.) per a la gestió, accions i avaluació de la taula i per la formació dels seus membres.
5. **Canvi en la cultura de treball de tots els actors implicats** per poder avançar en un model cooperatiu i en xarxa que doni sentit i orienti les Taules d'Infància i adolescència.
- No només cal canviar les pràctiques i les metodologies, també hem de **canviar les mirades i les formes de pensar, les motivacions...** i generar les condicions organitzatives, tècniques, recursos, etc. que ho facin viable.
  - Aquest canvi de cultura, comença per **canviar la pròpia cultura** de les organitzacions que lideren i impulsen les Taules, els Ajuntaments. En aquest repte, els nivells de lideratge (direccions tècniques i polítiques) tenen un paper clau.

RECERCA I INTERCANVI DE CONEIXEMENT

6. Facilitar l'**intercanvi d'experiències** sobre treball en xarxa en infància i adolescència:
- Potenciar **jornades de debat**.
  - Crear un **banc de bones pràctiques**
7. Obrir una **línia de recerca sobre treball en xarxa** amb suport públic, entre els possibles temes estaria el dissenyar un sistema d'avaluació de les taules i xarxes existents.
8. Facilitar que es faci una **diagnosi de la situació de la infància als territoris**. Especialment els municipis petits i mitjans no tenen prou capacitat de fer recerca, anàlisi, elaborar programes, projectes, planificar, avaluar.
- Disposar de la **diagnosi de les necessitats dels infants i famílies del territori**.

6

http://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematics/infancia_i_adolescencia/taula_nacional_infancia/

9. **No separar l'avaluació del treball de diagnòstic participat de la realitat i de planificació conjunta**, incorporant noves formules de coneixement i de comprensió de la realitat, i de disseny de fulls de ruta compartits que permetin gestionar, de forma més creativa i estratègica, la complexitat i el canvi constant presents a les realitats en les quals intervenim.
- Disposar de **eines per la planificació i avaluació dels recursos** del territori.

ESPECIFIQUES PER A LES TAULES LOCALS

10. **Crear les taules locals pendents** (completant el desplegament del Decret)
Per rendibilitzar temps i esforços dels professionals del primer nivell, per ser coherents amb la concepció del interès superior del infant, i per oferir una igualtat d'oportunitats de tots els infants i joves i les seves famílies, cal:
- Disposar d'un **mapa de totes les taules locals** compartit a tot el territori.
  - **Evitar duplicitats i la proliferació de taules sobre diferents temàtiques**, per exemple, encabint les taules sobre menors no acompanyats, les taules sobre prevenció de la mutilació genital femenina, etc. com a comissions a les taules territorials o locals, com ja es una realitat a algunes taules locals.
  - **Clarificar entre taules i xarxes**: denominacions, estructura, funcions, etc.
11. **Incrementar la participació** de les famílies (pares, mares, infants i adolescents) i entitats. **Han de ser considerats actors principals**. Incorporar a la pràctica aquesta perspectiva, comporta un aprenentatge sobre com adaptar llenguatges, processos i metodologies, la gestió del temps, etc. i desaprendre dinàmiques de treball molt instal·lades orientades només des d'una lògica d'adults i tècnica, a la qual estem habituats i ens sentim segurs.
- **Esmenar el Decret 250/2013** per incloure la seva participació, i per incloure els resultats de l'avaluació del funcionament dels tres nivells de taules.
  - incorporar a les taules locals i les xarxes **els espais de participació dels infants i adolescents** a on hi siguin i potenciar la seva creació a on no n'hi hagi.
  - **Fer particeps a infants i famílies de la planificació i avaluació** de serveis i recursos.
12. **Afavorir el treball de prevenció i la intervenció comunitària**. Un altre gran repte que tenen les Taules és aconseguir que, des del territori, sigui possible fer un treball d'articular i generar sinergies entre diferents estratègies i nivells d'acció. Sovint la tendència és a desconnectar i plantejar de forma aïllada o dispersa allò que es fa des del nivell individual, el grupal i el comunitari. Sobre un d'aquests aspectes com són **els protocols**, cal:
- Difondre més i millor els protocols.
  - Realitzar formació a totes les persones professionals implicades
  - Nomenar referent de cada protocol a cada servei, per liderar, avaluar, convocar
  - Seguiment i avaluació de l'aplicació dels protocols

ANNEX 1: FUNCIONS TAULES TERRITORIALS I LOCALS

Decret 250/2013 del 12 de novembre de la taula nacional i les taules territorials i locals d'infància http://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?documentId=648402&action=fitxa

8.2 Les **funcions de les taules territorials d'infància** són les següents:

- a) Elaborar, en el territori de referència i d'acord amb les directrius de la Taula Nacional de la Infància de Catalunya, el programa de coordinació de les diverses administracions i institucions en la promoció social de la infància i l'adolescència, i també de la detecció i la intervenció davant possibles situacions de risc o desemparament, especialment pel que fa als maltractaments infantils.
- b) Coordinar els diferents equips, serveis i agents implicats del territori per potenciar el treball en xarxa, en especial en els àmbits de l'educació, la salut, la seguretat, el treball, la joventut i les dones, que afecten la infància i l'adolescència del territori, i millorar els programes de participació, prevenció, promoció, detecció i protecció de la infància i l'adolescència.
- c) Desplegar, en el territori de referència i d'acord amb les directrius de la Taula Nacional de la Infància de Catalunya, els eixos del Pla d'atenció integral a la infància i l'adolescència i la coordinació de la planificació local o comarcal dels recursos preventius en la infància i l'adolescència, en col·laboració amb els ens locals.
- d) Informar la Taula Nacional de la Infància de Catalunya sobre el desenvolupament del programa de coordinació que preveu l'apartat a) d'aquest article.
- e) Informar la Taula Nacional de la Infància de Catalunya sobre qüestions plantejades en l'àmbit territorial respecte i elevar propostes de millora elaborades a partir de la pràctica quotidiana.
- f) Elevar a la Taula Nacional de la Infància de Catalunya les diferències en l'aplicació de circuits, protocols i criteris tècnics que no s'han pogut resoldre en l'àmbit territorial respecte.

Les **funcions de les taules locals d'infància** són les següents:

- a) Coordinar els diferents equips i serveis del territori per millorar els programes de participació, prevenció, promoció, detecció i protecció de la infància i l'adolescència.
- b) Coordinar aquells casos individuals que requereixin una visió global i en els quals estiguin implicats diversos serveis.
- c) Estudiar casos i analitzar alternatives per millorar les intervencions coordinades entre els diferents serveis.
- d) Informar la taula territorial sobre les qüestions plantejades en l'àmbit local respecte i elevar propostes de millora elaborades a partir de la pràctica quotidiana.
- e) Elevar a la taula territorial les diferències en l'aplicació de circuits, protocols i criteris tècnics que no s'han pogut resoldre en l'àmbit local respecte.

ANNEX 2: REFERÈNCIES

GENERALITAT DE CATALUNYA

Departament de la Presidència:

LDOIA (Llei 14/2010 del 27 de maig, dels drets i les oportunitats de la infància i l'adolescència

https://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?documentId=553898&action=fitxa

Departament de Benestar Social i Família:

Decret 250/2013 del 12 de novembre de la taula nacional i les taules territorials i locals d'infància

http://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?documentId=648402&action=fitxa

Als següents materials proposem el que entenem per treball en equip i per treball en xarxa així com una sèrie d'indicadors d'avaluació del treball en xarxa:

PROFESIONALES, EQUIPOS Y REDES

www.slideshare.net/jmavslideshare/trabajo-en-equipo-y-en-red-1?qid=8938131c-cdc4-435d-9704-ab457d38ba0c&v=&b=&from_search=15

MITES I REALITATS DEL TREBALL EN XARXA

www.youtube.com/watch?v=XCwKGEfvuc (Part 1)

www.youtube.com/watch?v=VQtwois-z8s (Part 2)

www.youtube.com/watch?v=EoM9tfKsBq4 (Part 3)